

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΩΝ ΗΝΩΜΕΝΩΝ ΠΟΛΙΤΕΙΩΝ ΤΗΣ ΑΜΕΡΙΚΗΣ
ΙΑΚΩΒΟΣ Α. ΓΑΡΦΗΛΔ*

B'

Ὁ Μοντέγκιος εἶπεν ὅτι ἡ ἀρετὴ ἐστὶ τὸ θεμέλιον τῆς δημοκρατικῆς πολιτείας· ὁ βίος δὲ καὶ ὁ θάνατος τοῦ προέδρου τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν Γαρφήλδ ἀποδεικνύουσι ἡμῖν ὅτι αἱ χριστιανικαὶ ἀρεταὶ ὄντως εἰσὶν ἡ σταθερὰ καὶ ἀναγκαῖα κρηπίς τῶν δημοκρατικῶν θεσμῶν. Ἀρκεῖ μόνον ἓνα ἀναγνώστη τις βραχεῖαν σύνοψιν τῶν κυριωτέρων γεγονότων τοῦ βίου τοῦ ἐξόχου καὶ ἐνζήτου τούτου ἀνδρός, ὅπως κατανοήσῃ τὴν μεγίστην τιμὴν καὶ τὴν ἐνθουν ἀγάπην, ἣν ἐπεδαψίλευσαν αὐτῷ οἱ συμπολίται του. Ὁ Γαρφήλδ ἐστὶν ὁ τελειότατος τύπος τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων τῶν πολυκριθμοτάτων ἐν τῇ βορείῳ Ἀμερικῇ, οἵτινες, ἑαυτοῖς ἐπερειδόμενοι, προσκεύασαν τὴν τύχην αὐτῶν (selfmade men—αὐτοποίητοι ἄνδρες). Νῦν μὲν ἀγροτικός ὑπηρέτης, νῦν δὲ λεμβοῦχος, δημοδιδάσκαλος, καθηγητής, ἀξιωματικός, στρατηγός, νομικός, βουλευτής, γερουσιαστής καὶ ἐν τέλει πρόεδρος τῆς μεγάλης δημοκρατίας, παρέχει ἡμῖν διὰ τοῦ βίου αὐτοῦ Οχυροστὸν παράδειγμα μιᾶς τῶν μάλα θελκτικῶν ἀπόψεων τῶν δημοκρατικῶν θεσμῶν. Ἐξ ἑνὸς τῶν λόγων του, ἐκφωνηθέντος ἤδη πρὸ ἑτῶν, παραλαμβάνω ποιητικὴν τινα εἰκόνα, ἐν ἣ ἐκφράζεται κάλλιστα ἡ πρὸς τὰ ἄνω κίνησις, ἣ ἐν Ἀμερικῇ πολλάκις γινομένη, καὶ ἀγροῦσα εἰς τὰς ἀνωτάτας θέσεις τοῦ ἀπὸ τῶν κατωτάτων τῆς πολιτείας βαθμίδων ὀρμωμένου. Ὁ Μακώλκιϋ προσέειπεν, ὡς γνωστὸν, ὅτι ἐλεύσεται ποτε ἡμέρα, καθ' ἣν ἐν ταῖς Ἡνωμέναις Πολιτείαις τῆς Ἀμερικῆς, καθὼς καὶ ἐν τῇ Εὐρώπῃ, ἡ πάλῃ τῶν ἐργατῶν καὶ τῶν κεφαλαιούχων θὰ διακινδυνεύσῃ τὴν ὑπαρξίν τῶν ἐλευθέρων θεσμῶν, καὶ οἱ «νέοι βάρβαροι,» ἐξελθόντες ἐκ τῶν βαθυτάτων βυθῶν τῆς ἐνδεείας καὶ τῆς δημαγωγίας, πειναλέοι καὶ πλήρεις μίσους καὶ φθόνου, θὰ κίμωσι χρῆσιν τῆς ψήφου αὐτῶν ἕνα καθέλωσι καὶ ἀφανῆ ποιήσωσι τὴν ὑπάρχουσαν κοινωνικὴν τάξιν. Ὁ Γαρφήλδ οὐδόλως ἔδιδε πίστιν εἰς τὰς δυσσοιωνίστους ταύτας προφητείας. Ὁ Μακώλκιϋ, λέγει περὶ αὐτοῦ, ζῶν ἐν μέσῳ κοινωνίας, ἧς οἱ πλείονες ἄνθρωποι μέλλουσιν ἐσαεὶ μένειν κατατεθλιμμένοι ὑπὸ τὴν ἔγκον τῆς ἀριστοκρατίας καὶ τῶν κληρονομικῶν κεφαλαιούχων, οὐκ ἠδύνατο κατανοῆσαι κατὰ ττασιν ὅπως διαφέρουσιν,

* Ὁ στρατηγός James Abraham Garfield, εἰκοστὸς γενόμενος πρόεδρος τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς βορείου Ἀμερικῆς, καὶ ἀναλαβὼν τὴν ἀρχὴν τῇ 4 Μαρτίου 1881, ἐδολοφονήθη τῇ 2 Ἰουλίου ἐνεκα πολιτικῶν παθῶν καὶ ἀπεβίωσε τέλος τῇ 9 Ἰουλίου. Διεδέξατο δὲ αὐτὸν ἐν τῇ ὑψίστῃ τῆς πολιτείας βαθμίδῃ ὁ τότε ἀντιπρόεδρος Chester Arthur.

ὑπὸ δημοκρατικῶν θεσμῶν δεδημιουργημένην. Θεία χάριτι, προσθέτει, χάριτι τῶν ἡμετέρων προγόνων, δι' ὧν ιδρύθη ἡ δημοκρατία αὕτη, χάριτι τῶν ἀνδρῶν τῶν ἐπιτελεσάντων τὰς τῆς δικαιοσύνης ὑποσχέσεις, οὐχ ὑπάρχουσιν ἐν τῇ ἡμετέρᾳ πατρίδι σταθερὰ καὶ ἀμετάβλητοι τάξεις παρ' ἡμῖν ἡ κοινωνία οὐκ ἐμορφώθη κατὰ ὀριζόντια στρώματα οἷα τὰ τῆς γῆς· ὁμοιάζει μᾶλλον τῷ ὠκεανῷ τῷ εὐρεῖ καὶ ἀχανεῖ καὶ βαθεῖ καὶ ἀκινήτῳ, καὶ οὕτω πανταχόθεν ἐλευθέρῳ, ὥστε βάνις τις ὑδάτος, ἐν τῷ πυθμένι ποτὲ κυλινδρῆταισα, ἀναβάνει· ἔπειτα καὶ ἐξκκολουθεῖ ἀναβαίνουσα μέχρις οὗ τελευταῖον διαλάμψη ὑπὸ τὰς ἡλιακὰς ἀκτῖνας, κυμαίνουμένη ἐπὶ τῶν ἀκροτάτων τῶν κυμάτων κερυφῶν. Ἴδου ἡ τῆς ἡμετέρας κοινωνίας εἰκὼν, ὅπως κατκυγαζομένης ὑπὸ τῶν εὐεργετικῶν φώτων τῆν ἀνθρωπίνης ἐλευθερίας. Ὅθεν πᾶν τῆς Ἀμερικῆς τέκνον, ὅσῳ πτωχόν, ὅσῳ ταπεινόν, ὅσῳ ἐγκαταλειμμένον καὶ ἂν ᾖ, εἰ κέκτηται καλῶς κατηρητισμένην κεφαλήν καὶ στιβαροὺς βραχίονας, δύναται ἀναβῆναι πάσας τὰς βουμίδας τῆς κοινωνικῆς κλίμακος, καὶ ἀποβῆναι τὸ κόσμημα, ἡ δόξα, τὸ ἔριτυμα τοῦ Κράτους.»

Ὅσον τὸ κατ' ἐμὲ πιστεύω μᾶλλον ὅτι ὁ Μακώλαιϋ ἐρῶς τὸ μέλλον διεῖδεν· εἰ ὅμως τὸ ὑπ' αὐτοῦ προβλεπόμενον φοβερόν τοῦτο μέλλον πόρρω ἔτι ἀφίσταται, τοῦτο ἀποδοτέον, φρονῶ, μᾶλλον εἰς τοὺς ἀπεράντους χώρους καὶ εἰς τὸν ἀνκρίθμητον πλοῦτον, οὗς ἡ φύσις ἐκεῖ πρέχει καὶ νέαις γενεαῖς, ἢ εἰς τὸ ἔξοχον τῶν θεσμῶν. Πλήν, εἰ ἀπλῶς μόνον ἀναλογιζόμεθα τὸ ἐνεστώς, ἡ ποιητικὴ περιγραφή τοῦ Γαρφήλδ ἀκριδῆς ἐστίν· οὗτος δὲ ἐστὶ τὸ ζῶν τεκμήριον· καὶ τῶντι οὐκ ἐστὶν αὐτὸς οὗτος ἡ βάνις ὑδάτος ἡ ἀναβῆσα ἐκ τοῦ πυθμένου τοῦ δημοκρατικοῦ ὠκεανοῦ δι' ἀδικλείπτου ἀνόδου καὶ τέλος διαλάμψασα ἐπὶ τῆς ἀκροτάτης τοῦ κύματος κερυφῆς;

Ὁ Ἰάκωβος Ἀβραάμ Γαρφήλδ ἐγεννήθη τῇ 19 Νοεμβρίου 1831 ἐν Orange Township, οὐχὶ μακρὰν τῆς σήμερον τόσῳ ἀνθηρᾶς πόλεως τοῦ Cleveland, ἐν τῇ πολιτείᾳ τοῦ Ohio. Κατήγετο δὲ ἐξ ἑνὸς τῶν Καθολικῶν ἐκείνων (Puritains), οἵτινες τῷ 1635 ἐγκατέλειπον τὴν Ἀγγλίαν, ἵνα πλήρως ἐλευθερίας τῆς συνειδήσεως ἀπολαύωσιν. Ἡ οἰκογένεια αὐτοῦ λέγεται ἔτι εἶνε καθαρῶς Σαξωνικῆς καταγωγῆς· καὶ ἀληθῶς τὸ ὄνομα αὐτοῦ σημαίνει «μάχης πεδίων», ἐσχηματίσθη ἐκ δύο ἐτύμων καθαρῶς γερμανικῶν. Οἱ γονεῖς τοῦ Γαρφήλδ ἦλθον κατὰ τὸ ἔτος 1830 οἰκῆσαι ἐν τοῖς ἀπατήτοις τοῦ Ohio δάσσει. Μετὰ τρία δ' ἔτη εἶχον ὠκοδομημένον τὸν οἶκον καὶ ἠτοιμασμένην τὴν πρώην χέρσον γῆν, ἧς ἡ κληρονομία ἔμελλεν αὐτοῖς προσπορίσαι τὰ πρὸς τὸ ζῆν. Ἀτυχῶς ὁ πατήρ ἐνεκα μεγάλου καμᾶτου προσεβλήθη ὑπὸ περιφύξεως, ἐξ ἧς καὶ ἀπεβίωσεν. Ἡ μήτηρ αὐτοῦ ἦν εὐσεβεστάτη γυνή, ὠνομάζετο δὲ Elisa Ballou· ἦν ἀπόγονος γαλλικῆς οἰκογενείας εἰς Ἀμερικὴν μεταναστευσάσης μετὰ τὴν ἀκρόωσιν τοῦ ἐν Nantes διατάγματος· ἡ ζωὴν πίστις τῶν Οὐγενώτων

ἐπέζη ἐν αὐτῇ, ταύτην δὲ μετέδωκε καὶ τοῖς τέκνοις αὐτῆς. Ὅθεν ὁ πρόεδρος Γαρφήλδ συνήγαυ ἐν ἑαυτῷ τὴν ψυχὴν τῶν τε Ἀγγλῶν καὶ τῶν Γάλλων προγεγραμμένων, τῶν Καθολικῶν καὶ τῶν φυγέδων Καλβινιστῶν. Μόνη ἀπομείνωσα μετὰ τεσσάρων τέκνων, ὧν ὁ Ἰάκωβος ἦν τὸ νεώτατον, ἡ χήρα κατώρθωσε νὰ ζήσῃ ἐν τῇ ἐπαύλει αὐτῆς διὰ σκληροτάτων μόχθων, ἀσπληροτάτης φειδοῦς, ἔστιν ὅτι δὲ καὶ οὐ σμικρὰς στερήσεως· οὐχ ἤττωι ὅμως, ὅτε ὁ χειμὼν διέκοπτε τὰς ἀγροτικὰς ἐργασίας, ἐπιμελῶς τότε ἐφρόντιζε πέμπειν τὰ τέκνα αὐτῆς εἰς τὸ πλησιέστατον σχολεῖον. Ἐκεῖ ὁ νεκρὸς Ἰάκωβος κατελήφθη ὑπὸ ἀκορέστου δίψης τῆς τῶν βιβλίων ἀναγνώσεως· ἔτι παῖς ὢν, λαβὼν ὡς βραβεῖον τὴν Καινὴν Δικθῆκην, ἐν βραχεῖ διαιτηρίῳ ἐξέμαθεν αὐτὴν ὁλόκληρον· ἐκτίσασατο μετ' οὐ πολὺ τὸν Robinson Crusoe, ὃν μετὰ τοιαύτης ἐπιμελείας ἐπανειλημμένως ἀνέγνω, ὥστε ἠδύνετο εἰπεῖν ἐκ στήθους ὁλόκληρον ἐξ αὐτοῦ κεφάλαια. Οὕτω δὲ κατεβρόχθισεν, οὕτως εἰπεῖν, ἅπαντα τὰ βιβλία τῆς τε μητρικῆς μικρᾶς βιβλιοθήκης καὶ τῆς τοῦ δημοδιδασκάλου. Ὅ,τι δὲ ἰδίως ἤρεσκεν αὐτῷ ἦν ἡ ἐξιστόρησις θαλασσιῶν συμβεβηκότων καὶ τῶν ὑπὲρ τῆς ἀνεξαρτησίας ἀγώνων· ἦν ἀγαθώτατος, ἀλλὰ ῥωμαλέος καὶ ἀγαπῶν τὴν πάλην, ἐκέκτητο, ὡς εἰκός, τὴν φήμην φιλέριδος παιδὸς (fighting boy).

Βύθως ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ σταδίου τοῦ Γαρφήλδ ἀναρξίνεται ἡ κυριωτάτη ἐπίδρασις τῆς προκαταρκτικῆς σχολῆς ἐν τῇ Ἀμερικανικῇ δημοκρατίᾳ· αὕτη ἐστὶν ἡ ἀληθὴς ῥίζα τῶν δημοκρατικῶν θετηῶν· ἐξαιτᾷ πολλῷ μείζονα ἐκπολιτιστικὴν ἐπενέργειαν ἢ τὸ δημοτικὸν σχολεῖον τῆς Εὐρώπης, διότι παραλαμβάνει τὰ τέκνα κἄλλιον κατηρτισμένα ὑπὸ τῆς κατ' οἶκον ἀνατροφῆς· παρ' ἡμῶν ὁ μαθητὴς τῶν ἀγρῶν διδάσκεται τὴν ἀνάγκωσιν, πλήν, μαθὼν αὐτὴν, οὐκέτι ἀναγινώσκει, καὶ, ὡς εἰκός, πάντων ἐπιλανθάνεται· ἐν ταῖς Ἠνωμέναις δ' ὅμως Πολιτείαις ἐκμανθάνει ἵνα ἀναγινώσκῃ ὅσα δύναται πλειότερα, διότι κύκλω αὐτοῦ ὄρα ἅπαντας ταῦτ' ἐπράττοντας καὶ πανταχοῦ εὕρισκει πρόχειρα τὰ βιβλία.

Ἐκκαίδεκαετῆς ὢν, ὁ νέος Ἰάκωβος βούλεται ἀπὸ τῶν ἰδίων χειρῶν βιοτελεῖν, διὸ καὶ γίνεται ὑλοτόμος ὡς καὶ ὁ Lincoln, εὐγενῆς τέχνη, ἐπεὶ περ αὐτὴν καὶ ὁ πολὺς Gladstone ἤθελεν ἔσω· ἐκλέξαι· ἀλλ' ἐκ τοῦ δάσους, ἐν ᾧ ἐργάζεται, βλέπει διερχόμενα τὰ ἱστία τῶν ἐπὶ τῆς λίμνης Erie πλεόντων πλοίων· αἱ καλὰ θαλασσιῶν πλοίων ἱστορία ἐπανερχόνται εἰς τὴν μνήμην του· ὅθεν διανοεῖται γενέσθαι ναύτης καὶ καταβαίνει εἰς τὰς θελικτικὰς τῆς λίμνης ὄχθας, ὅπως ἀπογραφῇ. Οἱ ναῦται τοῦ πλοίου ᾧ προσήλθε διεπληκτίζοντο πρὸς ἀλλήλους· τὴν βενχυσότητα δ' αὐτῶν φοβηθεὶς, ἀνεχώρησε καὶ ἤρκεσθαι εἰσελθεῖν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν συγγενοῦς, ἵνα ἄγῃ ἵππους σύροντας ἐπὶ τῆς διώρυγος πλοίαρχα· ἡ τῶν ὀνείρων του διάλυσις ἀπέβη δεινὴ· ἀθυμία περιέπεσε καὶ πυρετὸς ἐθέρμανεν αὐτόν· ὅθεν ἐπικνήλθεν οἰκαδε ὑπὸ βλαβείας νόσου προσβληθεὶς, ἥτις μέγαν περὶ

ζωῆς κίνδυνον ἐπήγαγεν αὐτῷ. Κατὰ τὴν ἀνάρρωσίν του ὁ δημοδιδάσκαλος, βοηθῶν τῇ μητρὶ του εἰς τὴν θεραπείαν, ἀναφέρει ἐκείνω τοὺς πόρους τοὺς παρεχομένους αὐτῷ ἕνεκα τῶν ἀναγνώσεων καὶ τῆς ἀκριβοῦς μνήμης αὐτοῦ, ἵνα καὶ ὁ Γαρρὴλδ εἰσέλθῃ εἰς τὸ διδασκαλικὸν στάδιον. Τὸ σχέδιον δὲ τοῦτο ἤρθεσεν αὐτῷ, ὅθεν μετέβη εἰς Geanga, ἵνα ἀκροασθῇ τῶν μαθημάτων τῆς διδασκαλικῆς σχολῆς. Ὅλοι του οἱ πόροι συνίσταντο εἰς 17 τάλληρα ἀλλ', ὅπως ἐπαρκέστη εἰς τὰ πρὸς τὸ ζῆν, ἰδίαις χερσὶν ἐργάζετο· μετ' ἀκαταμαχῆτου δὲ ζήλου καὶ ἐπιμονῆς ἐκμανθάνει τὰς παλαιὰς γλώσσας, τὴν ἰσπερίην καὶ τὰ μαθηματικά· ἀναγιώσκει ἅπαντα τὰ ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ συγγράμματα καὶ μετ' οὗ παλὺ ἀναδείκνυται ὁ πρῶτος ἐν πᾶσι τοῖς κλάδοις τῶν μαθημάτων· συνάμν δ' ὁμοίως, ὅπως πορίζηται τὰ πρὸς τὸ ζῆν, προὔγμνυζεν ἄλλους μαθητὰς καὶ εἰργάζετο ἐν τῷ ἐργαστηρίῳ ξυλουργοῦ. Γνωστὸν δ' ἐστὶν ὅτι νῦν ἐν ταῖς Ἡνωμέναις Πολιτείαις ὑπάρχουσι διάφορα Πανεπιστήμια οὕτω διοργανωμένα, ὥστ' ἐπιτρέπεται τοῖς φοιτηταῖς ἐνασχολεῖσθαι ἅπασ τῆς ἡμέρας περὶ τέχνης καὶ ἀπὸ τούτων τὸν βίον ἔχειν. Ὁ νέος Γαρρὴλδ διεξεπαιδεύθη ἐν τῷ William's College, μιᾷ τῶν ἀρχαιοτέρων καὶ περιφανεστέρων σχολῶν τῆς νέας Ἀγγλίας. Καίτοι διαπρεπέστατος ἐν ταῖς γυμναστικαῖς ἀσκήσεσιν, ἠρίστευεν ὡσάκτως ἐν τῇ σπουδῇ τῶν ἀρχαίων γλωσσῶν καὶ τῆς φιλοσοφίας· ἡ λαμπρότης τῶν φιλολογικῶν αὐτοῦ συγγραμμάτων, ἡ ἀγγλῆναια καὶ ἡ τοῦ λόγου του δύναμις ἐν ταῖς διαλεκτικαῖς συζητήσεσιν ἀνεδείκνυον αὐτὸν ἐξόχως. Ἐκτοτε ἐδημοσίευσε διαφόρους προγματείας φιλοσοφικῶν ἀντικειμένων ἐν τῇ William's Quarterly Review. Τῷ δὲ 1856, ὑποστὰς τὰς ἀπολυτηρίου ἐξετάσεις, ἔτυχε τοῦ ἀθριάμβου ἐν τῇ μεταφυσικῇ, σπανιωτάτης τιμῆς· ἔγε δὲ τότε τὸ 25 ἔτος τῆς ἡλικίας. Ἡ τοῦ νοῦ εὐστάθεια καὶ τὸ ὄψος τῶν ἰδεῶν του ἀφῆκαν βχθεῖαν καὶ στερεὰν ἐντύπωσιν καὶ παρὰ τοῖς διδασκάλοις καὶ παρὰ τοῖς συμμαθηταῖς αὐτοῦ· εἰς δ' ἐξ αὐτῶν ἔλεγε τῷ κυρίῳ Mason: «νέοι εἰσι ὄντες, οὐκ ἠδυνάμεθα κατακνοῆσαι ὄλον τὸ μέγεθος τοῦ χαρκατήρος τοῦ Γαρρὴλδ· πλὴν ἄλλ' ὅμως ἠσθάνομεθα αὐτό, διότι τὸ σχῆμα καὶ ὁ ἐλάχιστος τῶν λόγων αὐτοῦ ἀπεκάλυπτον ἡμῖν αὐτό.»

Αἱ θρησκευτικαὶ ἰδέαι μεγάλως ἐπησχόλουν τὸν νοῦν καὶ τὴν καρδίαν αὐτοῦ· οὐκ ἤρκαίτο δὲ εἰς τοὺς ἐξωτερικοὺς τῆς θρησκείας τύπους· κατὰ τὴν ἐν τῇ σχολῇ τῆς Geanga διατριβὴν του προσεχώρησεν εἰς τὴν τῶν μαθητῶν τοῦ Χριστοῦ αἵρεσιν ἢ τῶν Καμπελλιστῶν. Οὕτως οὐδέως ἀπεχωρίζετο τῆς μεγάλης τῶν δικαυρτυραμένων κοινωνίας καὶ μᾶλλον αὐτὴν ἐνεστερνίζετο δι' ἰδιαιτέρου καὶ οἰκειότερου τρόπου. Ἡ δογματικὴ τῆς αἵρέσεως ταύτης ἦν ἀπλουστάτη· ἀπῆτει μόνον πίστιν εἰς τὴν Κοινὴν Διαθήκην. Πᾶσα ἀνθρώπινας ῥῆσις περὶ τῆς Θεῆς ἀληθείας, ἐπιβλαβὴ ὡς ὅρος ἐγκρίσεως, ἀπεκρούετο, ἅτε τὸ λήμμα οὔσα κατὰ τῆς ἐλευθερίας τοῦ ἀναγενηθέντος χριστιανοῦ· ὁ Τοκεβίλλης παρατήρησας ὅτι τὸ

θρησκευτικὸν αἶσθημα ἦν ἡ ἐδραία βᾶσις τῆς Ἀμερικανικῆς δημοκρατίας, ἐπορίσκατο ἐκ τούτου ὅτι ἡ θρησκεία ἐστὶν ὁ ὅρος τῆς ἐλευθερίας: «δεῖ, λέγει, τὸν λαὸν πιστεῦειν ἢ δουλεύειν»: ἔκτοτε δ' ὕμνος ἡ ἀπιστία ἐν ταῖς Ἠνωμέναις Πολιτείαις κατέστη συχνοτέρη· ἀλλ' οὐχ ἤττον πάντες οἱ τοῦ Γαρφήλδ λόγοι δηλοῦσιν ὅτι ἐκείνου τοῦλάχιστον ἡ εὐσέβεια ἔμεινε πάντοτε ἀκμαία καὶ ζῶσα. «Οἱ μαθηταὶ τοῦ Χριστοῦ ἰδρύσαντο ἐν Hiram, πλησίον τοῦ Cheveland, σχολὴν πρὸς μόρφωσιν ἱεροκηρύκων, καὶ ἐντὸς βραχέος χρόνου διαστήματος ἀπήλαυσεν αὕτη μεγάλη φήμη. Περστωθεισῶν τῶν τελευταίων αὐτοῦ ἐξετάσεων, ὁ Γαρφήλδ ὠνομάσθη διδάτκαλος τῶν ἀρχαίων γλωσσῶν καὶ τῆς ἀγγλικῆς φιλολογίας. Μετὰ μονοετῆ δὲ διδασκαλίαν ἐγένετο πρύτανης τοῦ Πανεπιστημίου· ἐν βραχεῖ χρόνῳ ὁ ἐν τῷ δάσει τῆς Orangetown ὑλοτόμος, ὁ πορθμεὺς τῆς διώρυγος τοῦ Erie, πολλὴν ὁδὸν ἐβάδισεν. Ἡ σταγὼν τοῦ ὕδατος ἀνάβαινεν. Ἡ τοῦ διδάσκειν μέθοδος αὐτοῦ ἐγένετο λίαν περίβλεπτος· ἐν πρώτοις ἐσκόπει μορφῶσαι ἄνδρας· ἐσπούδαζεν ὅπως ἀναπτύξῃ τὴν ἰδίαν τῶν νέων πρωτοβουλίαν· προτέτι δὲ περὶ πλείστου ἐποιεῖτο τὰ σωματικὰ γυμνάσματα. Ἡγούμενος πρῶτον γυμνασματος σφαίρας ἢ cricket, ἔδιδεν ἔπειτα τοῖς αὐτοῦ μαθηταῖς ἵνα συνθέσωσι πραγματείας ἐπὶ ὑποθέσεώς τινος ὅτε μὲν ἐκ τῆς ἀρχαίας φιλολογίας, ὅτε δὲ ἐκ τῶν συγχρόνων γεγονότων. Ἐπειδὴ δὲ ἐν ταῖς Ἠνωμέναις Πολιτείαις πᾶς τις ἐνήλιξ μετέχει τῶν δημοσίων πραγμάτων τε καὶ συμφερόντων τῆς ἑαυτοῦ κοινότητος, τῆς ἐπαρχίας καὶ τῆς ὅλης πολιτείας, ἐφρόνει ὅτι οὐδέποτε ἦν δυνατὸν πρὸ καιροῦ προπαρασκευάζειν τοὺς νέους ὅπως τὰ τοῦ πολίτου καθήκοντα ἐκπληρώσωσι. Κεῖτοι μὴ ἱερωμένος, συχνάκις παρήρχετο ἐπ' ἀμβωνος ὅπως ἐκφωνήσῃ τὴν ὁμιλίαν τῆς Κυριακῆς καὶ οὕτως ἐκέκτητο ὡς ἱεροκήρυξ μεγάλην εὐγλωττίας φήμην.

Μέχρι δ' ἐκείνης τῆς ἐποχῆς ὅλως προσηλωμένος ταῖς μελέταις, ὁ Γαρφήλδ ὀλίγον περισπᾶτο ὑπὸ τῶν πολιτικῶν, ἀλλ' ὅτε κατὰ Ἰούνιον τοῦ 1856 τὸ κόμμα τῆς ὑπὲρ πάντων ἐλευθερίας ἐδημοσίευσεν εἰλικρινεστάτην καὶ ἐντονωτάτην προκήρυξιν ὑπὲρ τῆς ἀπελευθερώσεως τῶν δούλων καὶ ὅτε ἀπέδειξε τὸν στρατηγὸν Fremont, διάπυρον τῆς δουλείας ἐχθρὸν, ὡς ὑποψήφιον πρόεδρον, τότε δικαιοσύνης καὶ φιλελευθερίας ζήτημα ἐτέθη ἐνώπιον τοῦ ἔθνους, γενόμενον ἡ ἀπαρχὴ τοῦ χωρισμοῦ τῶν κομμάτων.

Τσιχύτη αἰτία οὐκ ἦν δυνατὸν ἀφείναι ἀδιάφορον καρδίαν γενναίαν, ἀφωσιωμένην τῷ δικαίῳ καὶ τῇ ἐλευθερίᾳ· ὁ Γαρφήλδ ἐρρίφθη ἐν μέσῳ τῆς πάλης μετὰ ζήλου ὄντως θρησκευτικοῦ, προβαίνοντος καὶ μέχρις ἐθελοθυσίας. Προῦκειτο ἀγὼν ὑπὲρ τῶν ὄλων καὶ οὐκ ἠγνόει τοῦτο, διότι διεκινδύνευσεν τὸ ἔσχατον τότε μέλλον τῆς μεγάλης δημοκρατίας καὶ ἡ ἐνότης τῆς πολιτείας. Οἱ μεσημβρινοί, ἵνα σώσωσι «τὸ θεῖον δικταταγμένον», τὸν ἀκρογωνιαῖον λίθον τῆς ἑαυτῶν κοινωνικῆς καταστάσεως, οὐδόλως ἤθελον ὀκνησάτω φανερῶς ἀποστηλαί. Ἀναγκαστὸν οὖν ἦν καταδικάζειν

τὸν ἀποχωρισμὸν διὰ τῶν ὅπλων ἢ ἀνέχεσθαι τὸν διαμελισμὸν Πατρίδος ἣν ἤρεσκοντο θεωροῦντες ἀπειρον καὶ κατέχουσαν ὀλόκληρον τὴν Ἀμερικανικὴν ἥπειρον· ὁ Γαρρὴλδὸς ἦν ἐξ ἐκείνων αἰτινες ἐν πρώτοις ἐζήτουν τὴν «Βασιλείαν τοῦ Θεοῦ», ἕτοι τὸ κράτος τῶν νόμων. Τὸ σύμβολόν του ἦν τὸ τῶν εὐσεβῶν, τῶν μὴ ἀπιστούντων περὶ τῆς τελικῆς τοῦ ἀγαθοῦ νίκης. «Γεννηθῆτω δικαιοσύνη καὶ γὰρ μιχθήτω πυρὶς, Fiat justitia pereat mundus»).

Κατὰ τοὺς ἐκλογικοὺς ἀγῶνας τοῦ 1857 καὶ 1858, καθ' οὓς ἔμελλε γενέσθαι ἡ ἐκλογή τῶν μελῶν τῆς ἰδιαιτέρας Βουλῆς ἐκάστης ἐπαρχίας, πολλοὺς ἐξεφώνησε λόγους κατὰ τῆς ἀνεκπτώσεως τῆς δουλείας καὶ οὕτω προσεκτῆσατο πολλὴν δημοτικότητα καὶ ἐπιρροὴν ἐν τῇ ἑαυτοῦ ἐπαρχίᾳ, μιᾷ τῶν σημαντικωτάτων τῆς ὁμοσπονδίας, τῇ τοῦ Ohio: «Καίτοι παρῆλθον 25 ἔτη, λέγει ὁ κ. Peixotto, ὁ μεταφραστὴς τοῦ συγγράμματος ὕπερ ὁδῆγεῖ με,¹ εἰσέτι μέμνημαι τῆς βραδείας ἐντυπώσεως τῶν λόγων του· ἐστὶν ἡ μεγίστη ρητορικὴ ἐπενέργεια ἣν ποτε εἶδον· τὸ ὕψος τῶν αἰσθημάτων, ἡ ἀπὸ τῶν λόγων δύνημις, τὸ πάθος, ἡ ἰσχυρὰ ὑπόκρισις τοῦ νεαροῦ διδάκτορος ἐνεχάραξάν μοι ἐν τῷ νῦν ἀνεξίτηλον μνήμην. Τῷ 1859 ἡ γερουσιαστικὴ περιφέρεια, ἐν ἣ εὐρίσκετο ὁ τόπος τῆς διαμονῆς αὐτοῦ (Hiram) ἐξελέξατο τὸν Γαρρὴλδὸν γερουσιαστὴν τῆς ἐπαρχίας τοῦ Ohio· αἱ κριτικαὶ πεποθήσεις, ὁ ἰσχυρὸς νοῦς, ἡ εὐγλωττία αὐτοῦ μετ' οὐ πολλὰ κατέστησαν αὐτὸν ἡγέτην τῶν καθυρῶν δημοκρατικῶν παρὰ τῷ J. D. Cox, τῷ μετέπειτα ὑπουργῷ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπὸ τὸν πρόεδρον Grant, καὶ τῷ James Monroe, ἐνὶ τῶν δημοτικωτάτων ἀνδρῶν τῆς ἐπαρχίας του. Ὁ Γαρρὴλδὸς διῆγε τότε τὸ 28 ἔτος τῆς ἡλικίας του καὶ ἦν τὸ νεώτατον μέλος τῆς τοῦ Ohio γερουσίας.

B'

Ὅτε ὁ Lincoln ἐξελέγη πρόεδρος τῆς δημοκρατίας, βέβαιον ἦν ὅτι αἱ μεσημβριναὶ ἐπαρχίαι ἔμελλον λαβεῖν τὰ ὅπλα ἵνα καταστήσωσιν ἀνεξάρτητον ὁμοσπονδίαν, ἔχουσαν ὡς βῆσιν τὴν δουλείαν. Αἱ ἐπαρχίαι, ἐν αἷς ὑπερίσχυον οἱ ἀντίπαλοι αὐτοῦ θεσμοῦ, ἀπεφάσισαν ἐπίτης ἵνα προπαρασκευασθῶσιν εἰς πόλεμον, καὶ πρὶν ἔτι ἡ κεντρικὴ Κυβέρνησις διακηθῆται περὶ τῆς ἀμύνης. Κατὰ τὸν Ἰανουάριον τοῦ 1861 ἡ γερουσία τοῦ Ohio συνεζήτησε νομοσχέδιον σκοποῦν παρασκευάσαι σῶμα 6,000 ἀνδρῶν. Ἐν τῇ συζητήσει ταύτῃ ὁ Γαρρὴλδὸς ἐξεφώνησε λόγον ἐξασκήσαντα ὀριστικὴν ροπὴν, ὡς ἐναργέστατα τὴν τῶν πραγμάτων κατάστασιν ἐκθέσαντα· ἐμέμφοντο τοὺς βουλομένους λαβεῖν δεινὰς ἀποφάσεις ὡς ἐπιχειροῦντας δῆθεν

¹ Le général James A. Garfield par M. Frank H. Manson, traduction française par M. Benjamin Franklin Peixotto, consul des Etats-Unis à Lyon.

τῆ αὐτονομίᾳ τῶν ἐπαρχιῶν καὶ μεταχειριζομένους τὴν «πειθανάγκη»· σπουδαία ὄντως μομφὴ ἐν πολιτείᾳ τόσῳ ζηλωτῇ ἐπὶ τῆ μεγάλης αὐτῆς ἐλευθερίᾳ· ἰδοὺ ἡ ἀπέντητις εἰς ταῦτα τοῦ Γαρφήλδ: «Ἐάν δια τῆς λέξεως «πειθανάγκη» ἐννοῆτε ὅτι ἡ τῆς συμπολιτείας Κυβέρνησις κηρύξει καὶ ἐνεργήσει τὸν πόλεμον πρὸς τινὰ ἐπαρχίαν, οὐδένα βλέπω σπουδαῖον ἄνδρα, δημοκράτην ἢ δημοκρατικόν, τὸν ἐγκωμιάζοντα τοιοῦτο μέτρον· ἀλλ' ἐάν ἡ ἔννοια τῆς λέξεως ταύτης εἶνε ὅτι ἡ ἀνωτέρα ἀρχὴ ὀφείλει προκαπίζειν τῶν νόμων καθ' οἷον δῆποτε προκαβαινόντων αὐτούς, προφυλάττειν τὴν ιδιότητα καὶ τὴν σημαίαν τῆς ἐνότητος, τιμωρεῖν τοὺς μὴ πειθομένους τῷ Συντάγματι, ἂν τε οὗτοι ὡς δέκα, ἂν τε μύριοι, τότε καὶ γὰρ κηρύττομαι ὑπὲρ τῆς «πειθανάγκης», ἡ μεγάλη δὲ πλειονότης τῆς γερούσιας ταύτης καὶ τὰ ἐννέκ δέκατα τοῦ πληθυσμοῦ τῆς ἐπαρχίας ταύτης συμμερίζονται τὴν γνώμην ταύτην· ἔτι πλέον, δύναμαι γὰρ προσθέσω ὅτι πάντες οἱ πολῖται τῆς ὁμοσπονδίας εἰσὶν ὑπὲρ τῆς «πειθανάγκης», ἄλλως εἰσὶ προδόται.

Ὅτε ὁ πόλεμος ἤρξατο, ὁ Γαρφήλδ ἔγραψε πρὸς τινὰ φίλον του: «Οὐχὶ ἄνευ ἄλγους, καταλήγοντος σχεδὸν εἰς δάκρυα, σκέπτομαι τὸ μέλλον· ἀλλ' ἐάν ἐπὶ τῆς φθορᾶς τοσοῦτων θυσιασθεισῶν ὑπάρξεων, τοσοῦτων σταδίων κατεστραμμένων, δυνάμεθα ἰδεῖν ἀνισταμένην καὶ αὐξανομένην τὴν δημοκρατίαν, ἔχουσαν δὲ ὡς βέβαιον κοινὴν πᾶσι τὴν ἐλευθερίαν καὶ τὸ δίκαιον; τοσαῦται θυσίαι οὐδὲν εἰσι· καθ' ὅσον δ' εἰς ἐμὲ ἀφορᾷ, ἐτοιμὸς εἰμι προκαδοῦναι τὴν ψυχὴν μου ὑπὲρ τῆς πατρίδος· Τοῦτο ποθῶ μόνον, τὸ ἀνταποδοῦναι αὐτῇ ὅσῳ περισσοτέρας δυνατὸν ὠφελείας πρὶν ἢ ἀπολεσθῆναι.

Ἐν τῇ μνήμῃ πάντων μένει ἔτι ἀκμὴ καὶ ἀξιοθαύμαστος συγκίνησις ἡ τὸν πληθυσμὸν τῶν βορείων ἐπαρχιῶν ἐπαναστατήσασα μετὰ τὴν ἤτταν τοῦ Bull-Run (κατὰ Ἰούλιον 1861) καὶ συναθροίσασα βραχυπρόθετον ὑπὸ τῆς σημαίας τῆς ἐνότητος πλέον τοῦ δισεκατομμυρίου ἐθελοντῶν· ὁ κύριος Mason ἀναφέρει στίχους τινὰς τοῦ Bret-Harte, καλῶς ἐξηγοῦντας τὴν ἡρωϊκὴν ταύτην ἐρμηνείαν.

«Πρόσεχε· ἀκούω τὴν τοῦ πλήθους πορείαν

Καὶ τὸν δοῦπον τοῦ ὀπλισμένου ὄχλου.

Ἐπρόσεχε· τάγματ' ἐκ τοῦ λαοῦ γεννηθέντα συνηθροίσθησαν

Κύκλω τοῦ τυμπάνου, μετὰ σπουδῆς κρούοντες τὸ ἐξεγερτήριο,

Καὶ λέγοντες «προσέλθετε

Ἐλεύθεροι ἄνδρες, προσέλθετε,

Πρὶν ἢ ἡμετέρα κληρονομία συληθῆ».

Οὕτω λαλεῖ τὸ τυμπάνον, κρούον τὸ ἐγερτήριο βραγδαίοις τυμπανίσμασι.

Ἄξιον θαυμασμοῦ ἀληθῶς θέαμα! Ἐκ τῶν τάξεων τοῦ διδασκαλικοῦ σώματος συνέρρευσαν πλείονες ἐθελονταὶ εἰς τὴν φωνὴν τῆς κινδυνεύουσης πατρίδος· φυλασσομένης τῆς ἀναλογίας, ἡ τάξις τῶν δημοδιδασκάλων

λων παρέσχε δεκάκις πλείονας στρατιώτας πάντος ἄλλου ἐπιτηδεύματος καὶ ἐπαγγέλματος. Ἐκ τῶν τριακοσίων σπουδαστῶν τῆς τοῦ Hiram σχολῆς, ἄνω τῶν ἑκατῶν κατεγράφησαν στρατιῶται, ὧν ἠγεῖτο ὁ ἐκλεκτότερος αὐτῶν διδάσκαλος, ὁ Γαρρῆλδ. Οὗτος ἀμέτῳ, φύσει ὢν ἐκάρματος καὶ δραστήριος καὶ ἔχων ὑγιᾶ καὶ ἰσχυρὸν νοῦν, ἐσπούδασεν ἐπιμελῶς πάντα τὰ τοῦ πολέμου, ἀρξάμενος ἀπὸ τῶν ἀνγκοίων τοῦ στρατιώτου ἐροδίων καὶ τῶν γυμνασμάτων αὐτοῦ, μέχρι τῶν κινήσεων τῶν σωμάτων καὶ τῶν μεγάλων στρατηγικῶν κινήματων ἐκστρατευομένου στρατοῦ. Μέγιστον στρατόπεδον πρὸς ἐκγύμνασιν τῶν στρατιωτῶν ἰδρύθη ἐν Camp-Chase πλησίον τῆς Columbus, πρωτεύουσας τοῦ Ohio· ὁ Γαρρῆλδ δὲ διορίσθη, πάντων ἐπισημοῦντων, συνταγματάρχης τοῦ 42 Συντάγματος.

Ἡπίστατο πᾶσι τοῖς ὑπ' αὐτὸν ἐμπνεῦσαι τὸν διακαῆ ὑπὲρ πατρίδος ἐνθουσιασμόν του· ἡ τοῦ σώματος εὐρωστία ἐβύλασσαν αὐτὸν ἀπὸ τοῦ καμάτου καὶ τῆς ἀσθενείας· ἄλλην τὴν ἡμέραν εἰργάζετο ὡς καὶ μέρος τῆς νυκτός· ἔδει τὰ πάντα διδάσκειν τοὺς ἐθελοντάς τούτους, προθυμοτάτους μὲν, ἀλλ' οὐδόλως προπαρασκευασμένους πρὸς χαλεπὸν πόλεμον, ἐπὶ ἀπείρου πεδίου ἀρχόμενον. Ἐφρόντισεν ὅπως ἐκγυμνάσῃ αὐτοὺς οὐχὶ μόνον εἰς τὰς παρείας καὶ τὴν σκοποβολήν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν γεφυροποιίαν, εἰς τὴν ἐπισκευὴν τῶν σιδηροδρόμων, εἰς τὴν χρῆσιν τοῦ τηλεγράφου, εἰς τὴν ὕψωσιν ἐρυμάτων καὶ προχείρων προφυλακτηρίων. Ὁ Γαρρῆλδ τυχέως ἔσχε τὴν εὐκαιρίαν τοῦ δεῖξαι ὅτι, πλὴν τῆς θεωρίας, ἐπέκτατο καὶ τὸ βλέμμα εἰδήμονος τῶν τῆς στρατηγικῆς. Ὁ στρατηγὸς Buell, ὑφ' ἃν ἐστρατεύετο, ἐντεταλμένος ἦν ἀπελαύνειν τοὺς ἀντάρτας ἐκ τοῦ Kentucky, ἐνθα ἦρχεν ὁ στρατηγὸς Marshall. Ὁ Γαρρῆλδ προέτεινε τῷ ἀρχηγῷ αὐτοῦ σχέδιον στρατείας, ἃπερ ἐνεκρίθη καὶ οὐτινος ἢ ἐκτέλεσις ἐν μέρει ἐπετράπη αὐτῷ· περικλεῆς δ' ἐγένετο ἐν τῇ μάχῃ τοῦ Middle-Creek. Οἱ ἐναντίοι ἦσαν ἐπὶ ὑψώματος κεχρακωμένοι καὶ ὑπὸ ποταμοῦ προπεφυλαγμένοι· ὁ Γαρρῆλδ μετὰ πολλῶν ἥττονος δυνάμεως διέβη τὸν ποταμὸν καὶ ἀνέβη τὸν γήλορον ὑπὸ τὸ ἐχθρικὸν πῦρ. Οἱ καλῶς ἠττημένοι στρατιῶται αὐτοῦ ἀρεστὰ ἐπυροβόλουν καὶ ὀρθίως ἠδύναντο ὠφέλειαν ἐκ πάσης τοῦ γηπέδου ἀνωμαλίας λαμβάνειν, διὸ μετὰ πεισματώδη καὶ χαλεπὸν ἀγῶνα τοὺς Μεσημβρινοὺς ἐκ τῆς χώρας ἐξήλασε καὶ ἠνάγκασεν αὐτοὺς εἰς Βιργινίαν καταφυγεῖν. Ἡ νίκη αὕτη, ἡ πρώτη τῶν τῆς Ὁμοσπονδίας στρατῶν, περιήχησε τὰ πέρατα τοῦ μεγάλου ἐκείνου κράτους καὶ πανταχοῦ ἐξήγειρε τὸ θάρρος καὶ τὸ φρόνημα· χάριν δ' αὐτῆς ἀπενεμήθη τῷ Γαρρῆλδ ὁ βαθμὸς στρατηγοῦ.

Κατὰ τὴν μεγάλην μάχην τοῦ Pittsburgh-Landing, ἐν ἣ ἡ συνένωσις τοῦ σώματος τοῦ Buell ἐγένετο αἰτίξ τῆς τῶν μεσημβρινῶν ἥττης, καὶ πάλιν ὁ Γαρρῆλδ παρέσχε πολὺ κατὰ τε τὴν τόλμην καὶ τὴν ἀκρίβειαν τῶν αὐτοῦ βουλευμάτων· διὸ μετ' αὐτὸ πολὺ προήχθη εἰς ὑψηλοτέραν ἀρχήν. Τῆ

20 Φεβρουαρίου 1863 ὠνομάσθη ἀρχηγὸς τοῦ ἐπιτελείου τοῦ στρατοῦ τοῦ Cumberland ὑπὸ τὴν στρατηγίαν τοῦ Rosecrans, ἐνεργοῦντος τότε ἐν τῷ Tennessee κατὰ τῶν δυνάμεων τοῦ Bragg. Ὁ Rosecrans, πρῶτον ἱκανοὺς μῆνας καταναλώσας ἵνα τὰ ἀρκούντως ποικίλα καὶ ἀσυνάρτητα τοῦ στρατοῦ του στοιχῆν ὀργανώσῃ, ἠπύρει ὅπως ἐπὶ τοὺς πολεμίους βαδίσῃ· ὁ Γαρφήλδ ἐπεισεν αὐτὸν εἰς τοῦτο δι' ἐκθέσεως οὔσης κατὰ τὴν γνώμην τῶν εἰδημόνων ἀριστούργημα· οὗτος μόνος τῶντι διέγραψε τὸ σχεδίου ὅλων τῆς ἐκστρατείας τοῦ Tullahoma, ἧς ὁ κ. Whitelaw Reid ἐν τῇ ἱστορίᾳ αὐτοῦ ἠδυνήθη εἰπεῖν ὅτι ἡ πρώτη ἀντίληψις ἦν τελεία καὶ ἡ ἐξεργασίαι ἀρίστη. Ἐν τῇ τόσῳ διαμφισβητηθείσῃ τοῦ Chickamauga μάχῃ ἡ ὀξυδερκεία καὶ ἡ ἰδία ἀνδρεία τοῦ Γαρφήλδ συνήργησαν ἐν κρίσιμῳ καὶ τελευταίῳ ᾧρᾳ καὶ παρέσχον ἀπκρίτητον ἐπικουρίαν τῇ ἡρωϊκῇ ἀμύνῃ τοῦ στρατηγοῦ Thomas, ὥστε οὕτω διέσωσαν τὸν στρατὸν τῆς Ὀμοσπονδίας ἀπὸ βεβιαίας καταστροφῆς. Ὁ ἵππος του ἐφονεύθη ὑπ' αὐτὸν καὶ ἐν τῷ μέσῳ φονικωτάτου πυρὸς κατώρθωσεν ἵνα στήσῃ κανονοστοιχίαν, κατασχούσαν ἐκ τοῦ πλυγίου κίνησίν τινα τοῦ ἐχθροῦ· τοῦτο ἦν τὸ τελευταῖον αὐτοῦ στρατιωτικὸν κατόρθωμα.

Ἐν τῷ Ohio εἶχεν ἐκλεχθῆ μέλος τῆς 38 συνελεύσεως τῶν Βουλῶν, μελλούτης συνεδριάσαι τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1863. Ὁ πρόεδρος Lincoln, πρὸς ὃν εἶχε μεταβῆ ἵνα δώσῃ πληροφορίας περὶ τῆς καταστάσεως τοῦ ἐν Cumberland στρατοῦ, ἐξελιπάρησεν αὐτὸν ἐλθεῖν καὶ κατασχεῖν τὴν ἐν τῇ βουλῇ ἑδρὰν του. Ἐκεῖνο δὲ οὐ ἡμεῖς δεόμεθα, ἔλεγεν, ἐστὶ ῥήτωρ ὅστις, ἐκ τοῦ σύναγγος γνωρίσας τὰ τοῦ πολέμου, δυνηθήσεται καλῶς ἐκθεῖναι τῇ ἐθνοσυνελεύσει τὰς ἀνάγκας τοῦ στρατοῦ καὶ τὰς θυσίας ἃς εἰσέτι ἀπαιτεῖ ὁ τέλειος ἡμῶν θρίαμβος. Οὐχὶ ἄνευ θλίψεως καὶ κόπου ἐδέησεν ὑπακούσαι τῷ προέδρῳ, διότι καὶ ὁ στρατηγὸς Thomas ἐκάλει αὐτὸν παρ' αὐτῷ βουλόμενος ἐμπιστεῦσαι αὐτῷ τὴν τοῦ σώματος ἀρχὴν ἀλλὰ τέλος ἐδέησε ἵνα ἀποθέσῃ τὸ δίπλωμα ὑποστρατήγου, ὅπερ τότε ἔλαβε· πρὸ πάντων ὁμως ἐλυπεῖτο, μηκέτι βλέπων τὸ ἔνδοξον 42 Σύνταγμα ὑπὸ τοῦ ἐχθρικοῦ πυρὸς δεκκτευθῆν καὶ τὴν αὐτοῦ σημαίαν ὑπὸ τῶν σφαιρῶν κατεσχισμένην· πλὴν καὶ αὐτὸς ὁ στρατὸς ἤνωσε τὰς ἑαυτοῦ προσλιπαρήσεις ταῖς τοῦ Lincoln, ὅθεν ἐνέδωκεν. Ὡς ἀντιπρόσωπος δὲ τοῦ Ohio ἐκάθισεν ἐν τῇ συνελεύσει, ἣν δὲν ἀφῆκε πλέον εἰμὴ ὅπως ἀνέλθῃ ἐπὶ τὴν ἀνωτάτην ἀρχὴν.

Κοινῶς ὁμολογεῖται ὅτι ἔδειξεν ὁ νεκρὸς στρατηγὸς κατὰ τὴν διετῆ ταύτην ἐνεργὸν ὑπηρεσίαν ἔξοχον καὶ ἰδιάζουσαν στρατηγικὴν εὐφυΐαν. Ἐκφωνῶν τὸν ἐπιτάφιον λόγον τοῦ στρατηγοῦ Thomas, θαυμασίως περιέγραψε τὰ προσόντα, ὧν σήμερον χρῆζει ἀρχῶν στρατοῦ· εἰσὶν, ὡς διαβεβαιουῦσιν οἱ περὶ τὰ τοιαῦτα δεινοί, ὅσα ἀκριβῶς διέκρινον αὐτὸν ἐκεῖνον. Ὁ βίος τοῦ Thomas, ἔλεγεν, ἐστὶ τὸ κλέος συντόνου καὶ ἐπιμόνου ἐργα-

σίας, ἥτις συνάμα ἀνακαλύπτει ἡμῖν τοῦ πνεύματός του τὴν ἔξοχον ὑπεροχὴν. Εἷς τῶν στρατιωτικῶν προγυμναστῶν του ἐν τῇ σχολῇ τοῦ West Point, ἔλεγε περὶ τοῦ ἐπιφανοῦς αὐτοῦ μαθητοῦ ὅτι ἐν τῇ σχολῇ οὐδέποτε κατέλειπε ζήτημά τι χωρὶς τοῦ ἐξετάσαι αὐτὸ ὑφ' ὅλας τὰς ἐπόψεις· τοιοῦτον πάλιν βλέπομεν αὐτὸν ὅτε ἤγειτο τοῦ στρατοῦ. Μάχη κατ' ἐκεῖνον, οὐκ ἦν, ὡς παρ' ἄλλοις, εἶδος τι σεισμοῦ ἢ ἐν ἐκρήξει· ἠφαιστείου συγκεχυμένη σύμμιξις ἀνδρῶν τολμηρῶν καὶ ὀρμητικῶν ἵππων, περιεκαλυμμένων ὑπὸ τῶν ἀστραπῶν καὶ τοῦ καπνοῦ τῶν τηλεβόλων· ἦν ἡ συγκέντρωσις δυνάμεων κατ' ἄλλων δυνάμεων, γενομένη κατὰ τινὰς μαθηματικούς συνδυασμούς, ὑπολογισμὸς παρακτάξεων καὶ θέσεων, ταγμαμάτων καὶ λόχων, δυνάμεως τοῦ μετάλλου καὶ ἀντιστάσεως. Ἐγίνωσκεν ὅτι τὰ τῆς νίκης στοιχεῖα οὐκ ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης δημιουργοῦνται, ἀλλὰ καρτερικῶς ἐν τῇ τῶν στρατοπέδων ἡρεμίᾳ ἐξεργάζονται διὰ τῆς τελειότητος τῆς διοργανώσεως καὶ διὰ τῆς πλήρους παρασκευῆς τῶν ταγμαμάτων τοῦ στρατοῦ. Ἡ παρατήρησις αὐτοῦ πρὸς λοχαγὸν τοῦ πυροβολικοῦ, περὶ τὴν ἐπιθεώρησιν κανονοστοιχίας ἀσχολούμενον, ἀξίως ἐστὶ μνεῖας, ἅτε ἐμφάνουσα πῶς ἐννόει τὴν τῆς νίκης θεωρίαν· «Ἐχε ἐπιμελῶς τὰ πάντα τεταγμένα, διότι ἐνίοτε καὶ τραχὺς ὑποστάτου κρίνει τὴν νίκην· οὐδὲν ὅτ' ἐσήμαιεν ἢ στιγμὴ τῆς συμβολῆς, τόσον ἀκριβῶς ἐγνώριζε τὰ τοῦ ὀπλισμοῦ καὶ τὴν σχετικὴν δύνάμιν τῶν ἑαυτοῦ στρατιωτῶν, ὥστε ἠδύνατο ἀσφαλῶς εἰπεῖν ποίαις τοῦ ἐχθροῦ προσβολαῖς ἦν δυνατὸν ἀντέχειν καὶ τί ἠδύνατο πράξαι κατ' αὐτοῦ. Ἐν τῇ συνελεύσει ὁ Γαρφήλδ παρέσχε τῷ στρατῷ ὅσας ὠφελείας παρ' αὐτοῦ ἤλπιζε· συνάμα δὲ ἐξηκολούθει μετὰ τῆς αὐτῆς ἀφοσιώσεως συνηγορῶν ὑπὲρ τῆς καταργήσεως τῆς δουλείας. Μὴ δυνάμενος δὲ τὰ καθήκοντα ἀνλαβεῖν ἐν τῇ σχολῇ τοῦ Hiram καὶ σχεδὸν συνεχῶς ἐν Washington εὑρισκόμενος, τῷ δικανικῷ ἐπαγγέλματι προσηρτήσατο, ἵνα ἰδίᾳ δικολογήτῃ ἐνώπιον τοῦ ἀνωτάτου δικατηρίου ἐν ταῖς συνταγματικαῖς δίκαις· καὶ πρότερον ἤδη διέτριψε περὶ τοὺς νόμους καὶ προήγετο, ἐπιτιθέμενος ἐν τοῖς λόγοις του τῇ ἀνταρσίᾳ τῶν Μεσημβρινῶν ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε διηρεύνησεν ἀκριβέστατα τὰ ζητήματα τ' ἀφορῶντα εἰς τὰς μεταξὺ τῶν ἐπαρχιῶν σχέσεις καὶ τὰς μετὰ τῆς κεντρικῆς ἀρχῆς. Ἐνεπιστεύθησαν δὲ αὐτῷ διαφόρους σπουδαιοτάτας δίκαις, δι' ἧς πολλὴν δόξαν προσεκτήσατο καὶ μάλιστα ὡς περὶ τὸ δημόσιον δίκαιον εὐδόκιμος. Ἡ συμπεριφορὰ του ἐν ταῖς ζητήμασιν ἄτινα εἰς τοὺς μεσημβρινούς ἀφεώρων, ἦν αὐτῇ ἐκείνη ἥτις ἠδύνατο ἀναντιρρόητως ἐμπνεῦσαι τὰς πράξεις αὐτοῦ κατὰ τὴν προεδρείαν του, ἥτοι ἰσχυρὰ καὶ ἀπόλυτος διατήρησις τῆς ἰσότητος ὑπὲρ τῶν μαύρων, πλὴν πολιτικὴ λήθης καὶ ἐπανορθώσεως ὑπὲρ τῶν πρώην δεσποτῶν αὐτῶν, ὀριστικῶς ἠττημένων. Ἰδοὺ τί εἶπε περὶ τούτου ἐν τινι δικανικῷ λόγῳ· «Ἐν τῷ φοβερωτάτῳ κλύδωνι, ὃν ποτε ἡμῖν ἐπέπρωτο ὑποστῆναι, ὁ Θεὸς ἡμῶς ἐθήκεν

ὑπὸ τὴν ἐπομένην αἵρεσιν ἢ τὴν ἡρετέραν ἐλευθερίαν ἀποκλείειν ἢ τοὺς δούλους ἐκποιῆσαι ἐν τῇ ἐσχάτῃ τυχύτῃ ἀπορίᾳ ὄντες, τοὺς μιγάδας παρεκάλεσamen, εἶπομεν αὐτοῖς βοηθῆσαι ἡμῖν ἵνα τὴν δημοκρατίαν σώσωμεν καὶ ἐν τῷ φονικῷ πυρὶ τῶν τηλεβόλων ἐποιήσωμεν πρὸς αὐτοὺς συμμαχίαν διχθεβκιωμένην διὰ τοῦ αἵματος ἑκατέρων, οἵτινες ἐπεκκλούμεθα τὸν Θεὸν μάρτυρα. Διὰ τοιαύτης συνθήκης ἠγγυήθημεν τὰ δεσμὰ αὐτῶν διαρρηῆσαι καὶ καταστήσαι αὐτοὺς μετόχους ὅλων τῶν ὠφελειῶν καὶ τῶν εὐεργετημάτων τῆς ἐλευθερίας. Ταῦτα περὶ τῶν ἀπελευθέρων ὡς πρὸς ὅ,τι δ' ἀφορᾷ εἰς τὸ μέλλον, προστίθουσιν, οὐδέποτε ὀφείλομέν τι ἐπιχειρῆσαι μὴ συναῖδον τῷ πνεύματι καὶ τῇ φύσει τῶν ἡμετέρων θεσμῶν. Ὁ σκοπὸς πάσης ἡμῶν σπουδῆς δεῖν γὰρ ἦ οὗτος: οὐδὲν ὑπὲρ τῆς ἀνταποδόσεως, τὸ πᾶν δὲ ὑπὲρ τῆς πλήρους ἀσφαλείας ἀμνημονήσωμεν τοῦ παρελθόντος καὶ σκοπῶμεν τὸ ἐνεστῶς καὶ τὸ μέλλον. Οἴμοι! οὐδὲν ἐπανορθῶσαι δύναται τὰς ζημίας αἷς ἤδη ὑπέστημεν· οἱ τεσσαρχοντάκις μύριοι τάφοι, ἐνθα καθεύδουσιν οἱ ἡμέτεροι πατέρες καὶ ἀδελφοί, οἱ ἐν τοῖς πρὸς τοὺς ἀντάρτας ἀγῶσι φονευθέντες, κεκλεισμένοι μενοῦσι μέχρις οὗ ὁ τῆς ἀναστάσεως ἄγγελος καλέσῃ τοὺς τεθνεῶτας· ἀλλ' ἀποστρέψωμεν τὰ βλέμματα ἡμῶν ἀπὸ τοῦ περιλύπου καὶ ἐνδόξου παρελθόντος καὶ ἐν τῷ δικαίῳ ζητήσωμεν ἀσφάλειαν ἣν οὐδὲν ποτε δυνηθήσεται διαταράξαι.» Ὁ Γαρφήλδ συνέδρευσε 17 ἔτη ἐν τῇ ἐθνοσυνελεύσει, πρῶτον ὡς ἀντιπρόσωπος, καὶ ἀρτίως ὡς γερουσιαστῆς τοῦ Ohio· οὐδόπως ἐζήλου θέσιν ὑψηλοτέραν ἐκείνης ἣν οἱ συμπολιτῆαι αὐτοῦ σχεδὸν παμψηφεὶ πρὸ μικροῦ ἐνεπιστεύσαντο αὐτῷ. Ἐκάστη ἐπαρχία, ὡς γνωστόν, δύο μόνον γερουσιαστὰς ἀποδείκνυσιν· ὅθεν, ἐν τῇ δημοσπονδιακῇ γερουσίᾳ ἀντιπροσωπεύειν τὸ Ohio, ἐπαρχίαν ἔχουσιν τὴν ἑκτασιν τῆς Ἀγγλίας, καὶ συχνάκις ῥυθμίζουσιν τὴν γενικὴν πολιτικὴν, ἐστὶν ἐν τῶν μεγίστων τῆς δημοκρατίας ἀξιομάτων.

Ὁ Γαρφήλδ ἀπεδείχθη ὑποψήφιος πρόεδρος ἀπροσδοκῆτως, καὶ χωρὶς πρὸς τοῦτο τῆς ἐλαχίστης προσπαθείας ἐκ μέρους αὐτοῦ. Ἡ προεκταρκτικὴ συνέλευσις τοῦ δημοκρατικοῦ κόμματος συνῆλθε κατὰ τὸ φθινόπωρον τοῦ 1880 ἐν Chicago, ἵνα ἐκλέξῃ τὸ ὄνομα ἐν ᾧ ἔμελλον πανταχόθεν συναχθῆναι αἱ ψῆφοι τῶν συμπολιτευομένων· συνίστατο δὲ ἐξ 756 ἀπεσταλμένων ἀπασῶν τῶν ἐπαρχιῶν, καὶ μεταξὺ αὐτῶν ἦν καὶ ὁ Γαρφήλδ. Τρεῖς ἀνταγωνισταὶ ἦσαν παρόντες· ὁ πρῶτος πρόεδρος Γράντ (Grant), μετὰ πλείστου ζήλου στηριζόμενος ὑπὸ ἰσχυροῦ κόμματος, οὗ ἡγέτης ἦν ὁ τοῦ New-York γερουσιαστῆς Conkling, εἶτα ὁ τοῦ Maine γερουσιαστῆς Blaine καὶ τέλος ὁ Sherman, πρῶτος ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν, ὁ τῶσφ θαυμασίως καὶ ἐπιτυχῶς τὰ δημόσια χρήματα διαχειρίσας. Πολλὰς ἡμέρας διήρκεσεν ἡ συζήτησις καὶ ἡ ψηφοφορία ἄνευ πρακτικοῦ ἀποτελέσματος, διότι οὐδεμίαν ἀνεδεικνύετο πλεινοψηφία.

Ὁ Γαρφήλδ ἦν ὀπαδὸς τοῦ Sherman, καὶ πολλάκις ἔλαβε τὸν λόγον ὅπως ὑποστηρίξῃ αὐτόν· γεγονός δὲ ἐξαιρετικὸν ἐν συνελεύσει, ἐν ᾗ ὁ ἀνταγωνισμὸς ἐξήγειρε ζωηρότατα τὰ πάθη, ἦτο ὅτι πάντοτε μετὰ μεγίστου σεβασμοῦ ἠκροῶντο αὐτοῦ· τοῦτο ἦν δεῖγμα πρόδηλον τῆς δημοσίας ὑπολήψεως καὶ τιμῆς ἧς παρὰ πᾶσιν ἀπήλαυνεν, καὶ ἔκφανσις ὅτι οἱ δημοκρατικοὶ οὐκ ἠδύνκντο εἰς τὰς τῶν συμπολιτῶν ψήφους προτείνειν δημοτικώτερον ὄνομα. Ἡ ἰδέα αὕτη αὐτομάτως καὶ συγγερόνως πάντοθεν ἀνεφύη. Ἐπιτολκί, τηλεγραφήματα, ἐφημερίδιον ἄθρα πανταχόθεν συνέρρον ἐπαναλαμβάνοντα: «ἐκλέξατε τὸν Γαρφήλδ.»—Ἡ εἰρωνὴ λαοῦ ἀκούσθη ὑπὸ τῆς συνελεύσεως, ἀπκυδησάτης ὀλοκλήρου; ἡμέρας ἐπαναλαμβάνειν τὴν αὐτὴν μυστικὴν ψηφοφορίαν, διδοῦσιν ἀείποτε τὴν αὐτὴν τῶν ψήφων διανομήν. Οἱ τρεῖς ἀνταγωνισταὶ ἐγκατελείφθησαν· ὁ δὲ Γαρφήλδ ἀνεκηρύχθη ὑποψήφιος τοῦ δημοκρατικοῦ κόμματος, καὶ ἐν βραχεὶ ἐξελέγη πρόεδρος διὰ μεγίστης πλειονοψηφίας.

Γ'

Ἀναλαμβάνοντα τὴν ὑπερτάτην ἀρχὴν κατὰ τὸ ἔκρ. τοῦ 1881, τὸ ἀποτρόπαιον ἀνασιούργημα¹, τὸ ῥίψαν αὐτὸν ἐπὶ κλίνης ὀδυνῶν, οὐκ ἀφῆκε αὐτὸν δεῖξαι οἷος ἠδύνκτο ἀναφανῆναι ὡς ἀρχὸν τῆς πολιτείας. Οὐχ ἦτο τὸν ὁ πρῶτος αὐτοῦ λόγος ἀπέβλεψεν εἰς τὸ συστήσαι τὴν ἀντικιτάσασιν τῆς δικίτης ἀντὶ τῆς βραχέου χρήσεως τῆς βίβης, ὅπως τὰς διεθνεῖς ἐρίδας διαλύῃ· μία δὲ τῶν πρώτων αὐτοῦ πράξεων ἦν τὸ προτείνειν τῇ Εὐρώπῃ ὅπως νομισματικὴν ἔνωσιν μετὰ τῆς Ἀμερικῆς ποιήσῃ, πρὸς πλείονα εὐκολίαν τῶν ἐμπορικῶν τῶν δύο ἡπείρων συναλλαγῶν. Ὁ φίλερις πιτς (fighting boy), ὁ ἐν ταῖς μάχαις δοξασθεὶς στρατηγός, οὐδὲν ἄλλο ἐπόθει καὶ ἐκήρυτταν ἢ τὴν εἰρήνην. Ὡς πάντες οἱ ὀξυδερκεῖς Ἀμερικανοί, ἐπεθύμει δοῦναι σύνθημα τῇ μεγάλῃ δημοκρατίᾳ τὴν ἱερὰν τοῦ εὐαγγελίου ῥῆσιν. «Μικαίριοι οἱ εἰρηνοποιοί, ὅτι αὐτοὶ κληρονομήσουσι τὴν γῆν.»

Αἱ Ἠνωμέναι Πολιτεῖαι διατηροῦσι στρατὸν μόνον ὅπως τηρῇ τὴν τάξιν ἐν τοῖς συνόροις, καὶ ἔχουσι περὶ τὰς 20 χιλιάδας ἀνδρῶν διὰ 51 ἑκατομμύρια ψυχῶν. Καὶ ὅμως, διὰ τοῦ ἐτησίου περισσεύματος τῶν ἐσόδων, ὑπερβαίνοντος τὸ ἡμισυ δισεκατομμύριον φράγκων, ἠδύνκντο ἀναντιρρήτως πολυάριθμα ἐξοπλίσαι συντάγματα εὐκολώτερον ἢ τὰ πλεῖστα τῶν Εὐρωπαϊκῶν κρατῶν· ἐὰν δὲ μὴ πράττωσι τοῦτο, ὁ λόγος ἐστὶν ἡ φρόνησις καὶ οὐχὶ ἡ φειδώ. Παρὰ τῶν ἐν Ἀγγλίᾳ προγόνων ἐκληρονόμησαν τὴν περὶ τοῦτο ταύτην ὅτι πολυάριθμος στρατὸς καὶ δημοκρατικοὶ θεσμοὶ εἰσι

¹ Ἡ πραγματεία αὕτη ἐδημοσιεύθη ἐν τῷ ταύχει τῆς Revue des Deux Mondes, τῆ α' Ὀκτωβρίου 1881· ἔπειτα δ' ἐξεδόθη εἰς χωριστὸν φυλλάδιον ὑπὸ τοῦ διακεκριμένου συγγραφέως μεταγλωττισθὲν εἰς παλλὰς γλώσσας.—(Σημείωσις τοῦ μεταφραστοῦ).

πράγματα ασυμβίβαστα, καὶ τὸ ἓν ἀποκλείει τὸ ἕτερον. Ἡ βᾶσις τῆς μὲν στρατιωτικῆς δυνάμεως ἐστὶν ἡ αὐθεντία, τῶν δ' ἐλευθέρων πολιτειῶν ἡ ἐλευθέρως συζήτησις. Καιροῦ προϊόντος, αἱ δύο αὐταὶ ἐναντίαι ἀρχαὶ μοιραίως συγκρουσθήτονται. Ὅπου ἂν ὑπάρχῃ μεγάλη στρατιωτικὴ δύναμις, τὸ καινοβουλευτικὸν σύστημα μόνον ἐπιεικείας χάριν ὑφίσταται. Εὐθὺς ὡς ἐπέλθῃ μέγας κλονισμὸς, τὴν κοινωνίαν ἀνασειών, ὁ ἀρχὼν τῆς πολιτείας δύναται πραξικόπημα τομηῆσαι ὡς τὸ τῆς 18 ὀμυκλώδους (Brumaire), ἢ καὶ τῆς 2 Φεβρουαρίου 1851. Κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ ἀποχωριστικοῦ πολέμου διάσημοι Εὐρωπαῖοι συγγραφεῖς, ἐπισκεπτόμενοι τὰς Ἠνωμένας Πολιτείας, ἐνόμιζον διορθῶν ὀπισθεν τῶν ἐνδὲς καὶ ἡμίσεος ἑκατομμυρίου λογγῶν, ἄπασαν τὴν χώραν τότε καλυπτουσῶν, τὴν σκιὰν προσεγγίζοντος Κίσιπρος. Αἱ προόψεις αὐταὶ οὐδέλωσ ἐπηλήθευσαν, καὶ ὁ στρατὸς ἀπελύθη. Οἱ ἐξοπλισθέντες, ἵνα τὴν τῆς Πατρίδος ἀκεραιότητα προφυλάξωσι πολιτικῶς, ἀνέλαβον τὰς συνήθειαι αὐτῶν ἀσχολίας ἐν τῷ πολιτικῷ βίῳ. Οὐδέποτε δὲ τὸ τῆς ἐλευθερίας μέλλον ἐφάνη στερεώτερον ἢ ἐν τῷ παρόντι κειρῶ. Ἐπειδὴ δέ, ἐνόσφ ἡ ὁμοσπονδία μένει ἡνωμένη, οὐδὲν ξένον κράτος δυνήσεται εἰς κίνδυνον καταστῆσαι τὴν ἰσχυρὰν δημοκρατίαν, τὴν ὅλην ἡπειρὸν κατέχουσαν, ἐπὶ μακρὸν ἔτι χρόνον τῆς ἐξαιρετικῆς ἀπολαύσεσται εὐδαιμονίας τοῦ μὴ ἔχειν χρεῖαν πολλοῦ μανίμου στρατοῦ. Ὁ κίνδυνος τοῦ καιταρισμοῦ τότε μόνον ἐπιφανήσεται, ὅτε οἱ τοῦ ἐσωτερικοῦ βάρβαροι, οἱ ὑπὸ τοῦ Μακώλκυ προαγγελθέντες, ἀναγκάσουσι τὴν κοινωνίαν ὅπως ὀπλισθῆ πρὸς ἀμυναν, ἥτοι ὅτε ἡ ἀνισότης τῶν κοινωνικῶν τάξεων καταστήσει ὑπέρομετρος, καὶ ὅτε ἡ χώρα, ἄπασα κατεχομένη, οὐκέτι πλέον πρέξει τόπον τοῖς νεωτὶ ἐλθοῦσιν.

Ὅσῳ τις κάλλιον ἀνιχνεύει τὸν τοῦ Γαρφήλδ χαρακτήρα, τόσῳ μάλλον σέβεται καὶ θαυμάζει αὐτόν. Ἡ ὑψηλὴ διανοητικὴ ἐκπαίδευσις, συχνάκις λέγεται, σπανία ἐστὶν ἐν Ἀμερικῇ. Τοῦτο πλάνη ἐστίν. Ἐν ᾧ ἐν Εὐρώπῃ ἡ παιδεία καὶ ἡ εὐπορία συμπραδίδονται αἰνεῖ κληρονομικῶς, ἐν Ἀμερικῇ πλειοτέρους ἀνδρας πλουσίους καὶ ἀπαιδέτους δύναται τις ἰδεῖν, ὡς ἐντὸς ὀλίγου χρόνου χρηματισαμένους καὶ ἐκ τούτων τῶν νεοπλούτων συμπεραίνεται. Ἡ φιλομάθεια, καὶ ἰδίως ἡ φιλομουσία, ἀπ' ἐναντίας εἰσὶ γενικαὶ ἐν ταῖς Ἠνωμέναις Πολιτείας' ὁ φιλολογικὸς ἐνθουσιασμός, ὁ παρ' ἡμῶν τὴν ἐποχὴν τῆς μυθοπλαστικῆς χαρακτηρίσκει, καὶ ὁ μετέπειτα τόσῳ παραδόξως ψυχρανθεῖς, εἰσέτι εὔρηται πέρα τοῦ Ὠκεανοῦ. Σχεδὸν πάντες οἱ συντυχόντες μοι Ἀμερικανοὶ εἶχον τὸν ἀγαπητὸν αὐτοῖς ποιητὴν, συχνάκις τὸν Burns ἢ τὸν Longfellow, ὧν ἄσμενοι τοὺς στίχους ἀπήγγελλον. Ὅσον καιρὸν ὁ Γαρφήλδ ὑπεξαιρεῖν ἠδύνατο τῶν πολυσχόλων τοῦ δικαστηρίου ἢ τῆς Βουλῆς ἔργων, αὐτὸν ἀνήλισκεν ὑπὲρ τῆς ἀνιχνώσεως, ἣν πολλάκις ἐπὶ πλεῖστον τῆς νυκτὸς παρέτεινε. Ἠρέσκετο τοὺς ἀρχαίους ποιητὰς ἐπανειλημμένως ἀναγινώσκειν. Κατὰ τὰς ἐκστρα-

τείχε, ἔφερε πάντοτε μεθ' ἑαυτοῦ, ἐν τῷ θυλακίῳ του, τὸν "Ὀμηρον" ὁ Mason διηγεῖται ὅτι ἐσπέρκν τινα, πρὸ πολλοῦ ἤδη τῆς τοῦ μετονοκτίου ὥρας παρελθούσης, τὸν Γαρφήλδ εὔρεν ἑξαλλον χαρῆς, διότι κατ' ἐκείνην τὴν στιγμήν ἐν τινι "Ἑλληνι συγγραφῇ ἀνεκάλυψε νέας περὶ Περικλέους καὶ Ἀσπασίας λεπτομερείας" καὶ ἐβουλεύετο μάλιστα ἀκριβολογῆσαι τὴν τῶν ἐπιφανῶν ἑραστῶν ἱστορίαν, τοῦ Ἀβελάρδου καὶ τῆς Ἐλοίζης, τοῦ Δάντου καὶ τῆς Βεατρίκης, τῆς Λύρας καὶ τοῦ Πετράρχου" καὶ ὁμως τότε εἶχε τὴν κεφαλὴν πλήρη ἀπείρων ἀριθμῶν, οὓς πρὸς μικροῦ ἐξήτασεν ὡς πρόεδρος τῆς τοῦ προὔπολογισμοῦ ἐπιτροπῆς. Πολὺ ἔχαιρεν ἀναγινώσκων μυθιστορήματα, μάλιστα τὰ τοῦ Dickens, καὶ οὐδὲν ἐξεδίδετο ἔχον ἀξίαν τινα, χωρὶς τοῦ σπεῦται καὶ ἀναγνώσαι αὐτό. Ἐὴν γαλλικὴν ἐξέμαθεν ἵνα ἐντελῶς σπουδάσῃ τὴν πολιτικὴν καὶ οἰκονομικὴν ἱστορίαν τῆς Γαλλίας συγχρόνως δὲ ἵνα ἀπολαύῃ μείζονα ἡδονὴν ἀναγινώσκων ἐν τῷ πρωτοτύπῳ τοὺς μεγάλους αὐτῆς συγγραφεῖς. Πρόεδρος τοῦ ἐν Washington φιλολογικοῦ Συλλόγου, ἤθετο συνάγων περὶ τὴν λιτὴν, ἀλλὰ φιλόξενον τράπεζαν αὐτοῦ τοὺς διακεκριμένους ἄνδρας, Ἀμερικανούς ἢ ξένους" τότε ἡ ὁμιλίαι του ἦν πλήρης χάριτος ἅμα καὶ διδασχῆς, καὶ οἱ λόγοι αὐτοῦ βαθεῖς καὶ κομψοί" δι' ἀκριβοῦς καὶ τερπνοῦ ῥήματος ἔκρινε τὸ νεοφκνές βιβλίον, τὸ συμβὰν τῆς ἡμέρας, ἢ ἀρχαίους συγγραφεῖς, ὧν ἡ ἀκριβὴς καὶ πιστὴ αὐτοῦ μνήμη ἐπέτρσπεν αὐτῷ ἀφηγεῖσθαι ἐν ὥρᾳ εὐθέτῳ τὰ δόγματα καὶ τὰς ιδέας.

«Οὐδεὶς, λέγει ὁ πρόεδρος Hinsdale, ἔχει τοιαύτην ῥητορικὴν δεινότητα, θυμαστὴ δὲ ἐστὶ καὶ ἡ τῆς διλεκτικῆς ἀναλύσεως αὐτοῦ δύναμις" κέκτηται τὸ φιλόμυθον καὶ τὸ αὐτόματον τοῦ σοφοῦ" ἀναγινώσκει μετὰ τοῦ ζήλου τῆς μεγαλοφυΐας, ποθοῦσης τὰ πάντα εἰδέναι" πειρᾶται εἰσδύειν εἰς πάντα τὰ εἶδη τῶν ἀνθρωπίνων γνώσεων. Τὰ προϊόντα τῆς ποιήσεως, τῆς μυθοπλαστικής, τῆς τέχνης, τῆς φαντασίας ὑφ' ὅλας αὐτῆς τὰς ὄψεις καταθέλγουσιν αὐτόν. Μάλιστα δὲ ἀρέσκεται ἐξετάζων τὰ τῆς φιλοσοφίας ἀπόκρυφα ζητήματα. Παρκαλουθεῖ πιστῶς πάσαις ταῖς ἐπιστημονικαῖς ἀνακαλύψεσι. Συναθροίζει ἐν τῷ πλουσίῳ ταμείῳ τῆς ἀκαμάτου αὐτοῦ μνήμης, πάντα τὰ τῆς ἱστορίας καὶ τῆς πολιτικῆς γεγονότα, οἷς μεταδίδωσι τὸ ἔμφυχον καὶ τὸ διάπυρον τῆς ἑαυτοῦ πεποιθήσεως. Τὸ τῆς φύσεως αὐτοῦ κάλλος ταῖς τοῦ νοῦ ἀρεταῖς προστίθεται" ἡ καθαρὰ καρδίαι, ἡ ἀγαθὴ ψυχὴ, ἡ τῶν ἠθῶν ἀπλότης, ἡ ἀπειρος γεννηκίτης αὐτοῦ ἀναγκάζουσι τοὺς γνωρίμους αὐτῷ εἰπεῖν ὅτι χαλεπὸν εὔρειν ἄνδρα τόσον ἀξίον ἀγάπης καὶ θαυμασμοῦ».

Οὐδέποτε τὸν πλοῦτον ἐπεδίωξεν οὐδ' ἐφρόνει ὅτι ὁ τοῦ ἀνθρώπου προορισμὸς συνίστατο ὅλως ἐν τῇ ἄγρα τοῦ χρυσοῦ. Καίτοι ἔχων τέσσαρας υἱοὺς καὶ θυγατέρα, οὐδὲν ἐποίησεν ἵνα τοῖς τέκνοις αὐτοῦ χρήματα κατακλίπῃ" καὶ ὁμως, διὰ τῆς δικανικῆς αὐτοῦ δεινότητος, διὰ τῆς τῶν

πρυγμάτων γνώσεως τοῦτο εὐχερέστερον ἂν εἶη, καὶ τῷ ἐν χώρα ἐνθα ὁ πλοῦτος ἐκ τῆς γῆς, οὕτως εἰπεῖν, ἀνκάλυξι. Ὅ, τι ἐκέκτητο συνίσταται ὡς κατάδηλον ἐγένετο, εἰς μίαν οἰκίαν ἐξ ἐρυθρῶν πλίνθων ἐν Washington, καὶ εἰς ἀγροκτήπιον ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ, πλησίον τοῦ Cleveland. Ἐκεῖτε ἠδέως ἀπεχώρει κατὰ τὸ θέρος, καὶ ἐπατήρει τὴν καλλιέργειαν τοῦ ἀγροῦ του. Καθὼς οἱ πλεῖστοι τῶν ἐξόχων τῆς Ἀμερικῆς ἀνδρῶν ἐτέρπετο τῇ ἐργασίᾳ τῶν ἀγρῶν, μαμνημένος τῶν ὄσων περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου εἰσηκούειν οἱ τῆς παλαιᾶς Ῥώμης δημοκρατικοί: οὐδὲν κρείττον, οὐδὲν γονιμώτερον, οὐδὲν ἐλευθέρου ἀνδρός ἀξιώτερον καὶ ἡδίων ἢ ἡ γεωργία. Ἡ δίκιτις αὐτοῦ ἦν κομψή, συνάμα δὲ ἀφελής, καὶ «ὁμοία τοῖς Καθολοῖσι (ruriculis)»: οὐδέποτε ἐχρῆτο οἶνω ἢ αἶνοπνεύμασιν· ἐδόξαζεν, ὡς ὁ προκατόχος αὐτοῦ, ὁ πρόεδρος Hayes, καὶ πλεῖστοι ἄλλοι ἐν Ἀμερικῇ καὶ ἐν Ἀγγλίᾳ χρηστοὶ ἄνδρες, ὅτι δεόν πρᾶδειγμα τοῖς λοιποῖς ἑαυτοὺς παρέχειν, καὶ ἀπέχειν ποτῶν ὧν ἡ κατάχρησις ἐγένετο μεγίστη αἰτία διαφθορᾶς καὶ κακοηθείας.

Ὁ Guizot ἔγραφε περὶ τῶν Russell ὑψηλὴν καὶ παθητικὴν σελίδαν, «ὁ ἔρωσ ἐν τῷ γάμῳ» σπκνίως τὸ ἰδεῶδες τοῦτο ἐπετελέσθη τελειότερον καὶ ἀγιώτερον ἢ ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ Γαρφήλδ. Μόλις ὑποστάς τὰς τελευταίας αὐτοῦ ἐξετάσεις ἐν τῷ λυκεῖῳ William, ἔγημεν ἐν Hiram νεάνιδα φιλομαθῆ, συνετὴν καὶ πρᾶειαν, τὴν Λουκρητίαν Ρουδόλφ. Οὐδὲν οὐδέποτε νέφος ἐπεσκίασε τὴν τελείαν τζύτην συμβίωσιν. Κατὰ τὴν τρίμηνον μακρὰν ἀγωνίαν του, ἐκάτερος ἰδίως ἐφρόντιζε τίνι τρόπῳ προφυλάξαι τὸν ἕτερον ἀπὸ λύπης τινος· ὁ μὲν τῶν ἀλγηδόνων ἐκράτει, ἡ δὲ τῆς ψυχικῆς στενοχωρίας αὐτῆς· πλὴν ἀμφότεροι ἐγκαρτεροῦντες, ἀπ' ἀρχῆς, ὑπὸ τὴν θεῖαν χεῖρα ἔκυπτον. Ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρας ὁ τραυματισθεὶς εἶπε τοῖς ἰατροῖς. «Μηδὲν κρίφατέ μοι· οὐδόλω φοβοῦμαι τὸν θάνατον ἔτοιμός εἰμι». Εἰς τῶν θεραπευόντων αὐτὸν ἰατρῶν, ὁμιλῶν αὐτῷ περὶ τῆς διανοουμένης αὐτοῦ διακομιδῆς εἰς Longbranch, εἶπεν αὐτῷ: «τόσῳ καλῶς ἔχεις σήμερον, ὥστε εὐκόλως ὑπομενεῖς τὸν τῆς πορείας κόπον».

«Ναί, ἀναμφιβόλως ἀπεκρίθη, καὶ ἡ πορεία αὕτη ῥαδίως δύναται πεπραταθῆναι, καὶ πεπραταθῆναι μέχρι τῆς ἀφίξεώς μου εἰς τὴν αἰωνίαν Πατρίδα». Τὴν τελευταίαν ἡμέραν, βίαιος τῆς καρδίης σπασμὸς κατέλαβεν αὐτόν. Ἡ γυνὴ αὐτοῦ ἠρώτησεν αὐτόν «ἀλγεῖς;».

«Δυστυχῆς φίλη, ἀπήντησε, τοῦτο μόνον παλαιπωρεῖ με ὅτι εἰσέτι ζῶ». Περὶ τὴν μεσημβρίαν εἶπε: «Κάλλιστα ἐννοῶ τὴν ἐμὴν θέσιν». Μετ' ὀλίγον ἠρώτησέ τινα ἐκ τῶν φίλων του. «Φρονεῖς ἀρά γε ὅτι τὸ ὄνομά μου ἔξει μικρὸν τινα χῶρον ἐν τῇ ἱστορίᾳ;» Ναὶ δὴ, ἀπεκρίθη οὗτος, καὶ μέγαν χῶρον, ἀλλ' ἔτι μεῖζονα ἐν τῇ καρδίᾳ τῆς ἀνθρωπότητος». Ἡ γηραιὰ τοῦ προέδρου μήτηρ ζῆ ἔτι ἐν τῷ Ohio· ὅτε ἤκουσε τὸν θάνατον αὐτοῦ, ἀνάκραξεν· «ἐκεῖνος τεθνεῶς! πῶς ἐστὶ δυνατόν! οὐδὲν κἄμι ἀπολείπεται

ἢ ἀποθανεῖν· ἀλλ' οὐχί, δέον ὑποκύψαι τῷ θεῷ βουλήματι, κάλλιον ἡμῶν ὁ Θεὸς γινώσκει, ὅ,τι καλὸν ἐστίν».

Ἐν πάσαις ταῖς πράξεσι τοῦ βίου αὐτοῦ, ὁ Γαρηήλδ ἔσχε πάντοτε ὁδηγὸν τὴν συναίσθησιν τοῦ καθήκοντος· καὶ τὸν πρὸς τὸ δίκαιον ἔρωτα· ἦν ἄλλος Abraham Lincoln, λέγουσι, μετὰ τοῦ γερούσιαστοῦ G. Hoar, οἱ Ἀμερικανοί, οἵτινες ὑπέμετρον αὐτῷ σεβασμὸν ἀπονέμουσι. Καὶ τῶντι ἐστίν ὁ αὐστηρὸς καὶ ἀκέραιος χριστιανὸς τῆς ἐποχῆς ἐκείνης τῶν «Pilgrim Fathers» (τῶν πατέρων μεταναστῶν), προσεπιλεπτυσμένος διὰ τῆς στενοτάτης κοινωνίας μετὰ τῶν μεγάλων συγγραφέων τῆς τε ἀρχαιότητος καὶ καὶ τῶν νεωτέρων χρόνων. Ἀπὸ νεκρῆς ἡλικίας ἡ ἀγία Γραφή κατέστη ὁ σταθερὸς αὐτοῦ νόμος· ἀλλ' ἐνῶ οἱ αὐτοῦ πρόγονοι, οἱ Καθαρισταί, ἦσαν οἱ ἄνδρες τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, οὗτος ἦν ὁ πρῶτος καὶ ἀγαθὸς τὴν καρδίαν μαθητῆς τοῦ Εὐαγγελίου. Ἐν τῷ βίῳ αὐτοῦ, ἐπιδοθέντι μόνον τῷ μίχθῳ καὶ τῇ ἀκριβεῖ πάντων τῶν καθηκόντων αὐτοῦ ἐκπληρώσει, οὐχ εὐρίσκει τις οὐδεμίαν κηλίδαν, οὐδὲν σφάλμα, οὐδεμίαν λειποψυχίαν. Τὸ μεταρρυθμιστικὸν δημοκρατικὸν κόμμα, ἐρ' οὐ τῇ ἀντιπροσωπεῖς ἐσεμνύοντο, εἶχεν οὕτω τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ ἐν ταῖς ὑψίσταις καὶ ἀγιωτάταις τῆς ἀρχαιότητος καὶ τοῦ χριστιανισμοῦ παραδόξεσι.

Πολλοὶ δ' ἀσχυρίζονται ὅτι ἡ Ἀμερικὴ τῶν ἡμετέρων ἡμερῶν οὐκέτι ἐστίν οἷα ἡ ὑπὸ τοῦ Γουεβίλλη περιγραφείσα, καὶ ὅτι ἡ ἠθικὴ αὐτῆς στάθμη ἐνέδωκεν. Ἀλλ' ἀρά γε στριγγίζεται ἡ κρίσις αὕτη ἐπὶ τῶν ὀρωμένων ἐν τῷ τῆς Νέας Ὑόρκης πικροδαιμονίῳ, ἢ ἐν ταῖς πόλεσι τοῦ Farwest, ταῖς κατ' ἡμέραν ἐκ τῆς ἐρήμου καὶ τῆς βαρβαρότητος ἀναδυομέναις; Ὅπως δὴποτε καθόσον τοῦτο ἔχειται ἀληθείας, δύο αἷτια τοῦτο ἐξηγοῦνται· ἡ μεταίχνησις, ἡ εἰσκομίζουσα ἱκανὸν μεμολυσμένον μέρος ἐκ τῶν κατωτέρων τάξεων τῶν Εὐρωπαϊκῶν λαῶν, καὶ ὁ πυρετὸς τῆς φυσικῆς ἀναπτύξεως τοῦ Ἀμερικανοῦ γίγχντος. Ἐν πρώτοις, ἐκεῖ πρὸ πάντων πρόκειται περὶ τῆς καθόλου ἐνεργείας καὶ ἐργασίας τοῦ φυσικοῦ πλοῦτου νέου κόσμου. Πῶς λοιπὸν ἢ τῶν ὑλικῶν συμφερόντων μέριμνα μὴ οὐ δυνήσῃται γενέσθαι τὸ κυριώτατον πρᾶγμα, ὅτε μάλιστα ἐν τῇ ἡμετέρᾳ παλαιᾷ κοινωνίᾳ κατέχει θέσιν ὀτημέραι ἀξιολογωτέρων καὶ ἰδιάζουσων; Ἡ ἐν Ἀμερικῇ τῆς οἰκονομικῆς δυνάμεως ἀνάπτυξις τεράστιόν ἐστι φαινόμενον, οὐ ἐν τῇ ἱστορίᾳ οὐδὲν ἡμῖν δόξαν παρέχει· οἱ κεφαλακιωδῶς παριστῶντες αὐτὴν ἀριθμοὶ πταοῦσι τὴν φαντασίαν· ἕνα μόνον παρέξομαι· πέρυσι κατέστρωσαν σχεδὸν 12,000 χιλιόμετρα σιδηροδρόμων, ἤτοι ἐκεῖ δύο ἡμισυ ἔτη ἀρκοῦσιν ἕνα συμπληρωθῆ σύμπλεγμα ἔχον ἴσον μῆκος πρὸς ὅλους τοὺς γαλλικοὺς σιδηροδρόμους. Ὅθεν, πῶς ἐν μέσῳ παρομοίας ἐπιδόσεως ὅλων τῶν τῆς ὕλης δυνάμεων, ἢ τοῦ πλοῦτου ἰχνηλασία πανταχοῦ μὴ ἂν ἀναφανείη; Πλὴν, εἴτις κελῶς διασκοπήσει τὰ πράγματα, ὑπὸ ταύτην τὴν ἐνίοτε βικίαν καὶ θαλερὰν ἐπιφάνειαν εὐρήσει ἐν ταῖς πλείσταις οἰκογενείαις βίον

νοερὸν καὶ ἠθικόν, ἐρρωμένον καὶ ὑγιᾶ, ἀληθινὴν φιλοστοργίαν πρὸς τὰς ἰδέας τῆς ἀνθρωπότητος καὶ τῆς δικαιοσύνης. Αὐτὴ ἐνέργεια πανταχοῦ ἐπιδρᾷ ὅπως τὸν ἄνθρωπον αἴρῃ ἄνω τοῦ ἀπολύτου κρήτους τοῦ ἐγωϊσμοῦ καὶ τῶν ὑλικῶν ἐρέξεων· τὸ δημοτικὸν σχολεῖον καὶ ὁ χριστιανισμὸς. Τὸ τοῦ Γαρφίλδ παράδειγμα δείκνυται ἡμῖν ὁποῖους Ουμασίους τύπους δύναται ἐξγαγεῖν καὶ ἐξ αὐτῶν τῶν πνευματικῶν τῆς κοινωνίας στρωμάτων. Νῦν δέ, ὡς ἐν τῷ κειρῷ τοῦ Τοκεβίλλη, ἐκεῖ ἐνυπάρχουσιν οἱ ἀληθεῖς στύλοι τῆς Ἀμερικανικῆς δημοκρατίας. Ἐν ὅσῳ δὲ ἡ ἐνδοξὸς αὐτῆ πολιτεία ἐγείρει ἐκ τῶν ὑστάτων τοῦ λαοῦ τάξεων, ὅπως προᾶξῃ αὐτοὺς εἰς τὰ ὑπερτα ἀξιώματα, ἄνδρας τοιοῦτου ἀγνοῦ χαρακτήρος καὶ προσέτι δυνάμεθα εἰπεῖν, ὅσιου ὅπως τοῦ Lincoln καὶ τοῦ Γαρφίλδ, δύναται ἀρόθως εἰς τὸ μέλλον ἀτενίσαι· ἡ στιγμή τῶν μεγάλων δοκιμασιῶν εἰσέτι πόρρω αὐτῆς κεῖται.

(Μετὰφρασθὲν ἐκ τοῦ Στ. Α. Βλαστοῦ).

EMILE LAVELEYE.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ Σ. ΚΟΝΤΟΥ

ΓΛΩΣΣΙΚΑΙ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ*

§ I, I. Προσαρктиκός.

Ἐν τοῖς Γεωγραφικοῖς τοῦ Στράβωνος σελ. 201,7 Μειν. κεῖται «καὶ τὰ προσαρктиκὰ μέρη τῆς Ἰθιρίας εὐπαροδώτερα εἶναι πρὸς τὴν Κελτικὴν ἢ κατὰ τὸν ὠκεανὸν πλέουσιν».

Ἐκ τοῦ ἐνόμκτος ἄρκτος παρήχθη τὸ ἐπὶ τοπικῆς ἐννοίας παραληψθένον ἐπίθετον ἄρκτηκός, οἷον ἄρκτηκὸς πόλις, ἄρκτηκὸς κύκλος, κτλ., ᾧ ἰσοδυναμεῖ μὲν σχεδὸν πάντοτε τὸ ἄρκτηκος, οὐδέποτε δὲ τὸ ἄρκτηκιος ἢ ἄρκτηκιος. Λέγεται δὲ καὶ κατὰ σύνθεσιν ἀνταρκτηκός πρὸς δῆλωσιν τοῦ κριαντικροῦ τῆς ἄρκτου κειμένου, οἷον παρὰ Ψευδοκρίστοτέλει περὶ Κόσμου 2 εὐ δ' ὑπὸ γῆν ἀεὶ κατακέκρυπται κατὰ τὸ νότιον ἀνταρκτηκός καλούμενος καὶ παρὰ Πλουτάρχῳ Ἠθικ. σελ. 888, γ' α' δὲ ἀνταρκτηκός τε καὶ ἀρκηνός καὶ παρὰ Διονυσίῳ τῷ Ἀλικαρνασσέϊ Ῥωμ. Ἀρχ. σελ. 246 «ἐξ-πεινοῦται δ' ἀπὸ τῶν νοτίων ὁ καλούμενος ἀνταρκτηκὸς κύκλος» καὶ παρὰ Διογένηι τῷ Λαερτίῳ Ζ', 155 «πέμπτον ἀνταρκτηκὸν ἀρκηνήν» καὶ ἐν τοῖς εἰς Ἰλιάδα Σχολίοις Τόμ. Α', σελ. 197,3 «ὁ δὲ ἀντικείμενος τούτῳ κύκλος ἀνταρκτηκός καὶ ἀρκηνός καὶ νότιος καλεῖται». Παρ. καὶ Γαλην. Τόμ. 10', σελ. 270 καὶ 296.

* Ἴδε Παρνασσος πίνακας τῶν περιεχομένων τῶν τόμων Α'-Δ' (1877-1880).